

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om ændring af Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde. (Skærpede beskyttelsesregler for Nationalparken, Biosfæreområdet i Nord- og Østgrønland, præcisering af regler om vedligeholdelse og restaurering af bygninger og vurdering af aktiviteterens virkning på kulturarven i kulturhistoriske områder)

Fremsat af Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Doris J. Jensen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut

Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 10. oktober 2018 under EM2018 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Den overordnede baggrund for forslaget er at sikre, at der lovfæstes en mulighed for at pålægge udarbejdelse af en vurdering af virkningerne på kulturarven, inden der påbegyndes aktiviteter i kulturhistoriske områder, som er fredet eller underlagt anden kulturarvsbeskyttelse.

Derudover indeholder forslaget skærpede beskyttelsesregler for at sikre kulturminde i nationalparkområdet. For det første ved, at man med forslaget freder alle varde og vardeberetninger i området, uanset alder. For det andet, ved at forslaget indeholder en mulighed for at fastsætte skærpede beskyttelsesregler for området i form af fravigelse fra alderskravet ved fredning af jordfaste fortidsminde og fredning af fortidsminde. For det tredje, ved at forslaget indeholder en bestemmelse om, at der i området ikke må foretages aktiviteter inden for en afstand af 100 meter fra jordfaste fortidsminde.

Yderligere indeholder forslaget præciseringer vedrørende fredede bygninger for at undgå udskiftning af bygningsdele under renoveringer af disse. Derudover opstilles der i forslaget et krav om, at bygningsarbejder ved fredede bygninger skal udføres af personer med erfaring og kompetencer inden for bygningsbevaring.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget nød en bred tilslutning under førstebehandlingen. Dog blev der under debatten rejst spørgsmål om, hvorledes forslaget forholdt sig til brugen af varder til vardeberetninger og lokalbefolkningens muligheder til at benytte sig af fangsthytter i nationalparkområdet.

Tilsvarende blev det rejst spørgsmål til, hvilke muligheder lokalbefolkningen havde for at foretage nødvendige reparationer for at sikre bygningerne i de situationer hvor disse pga. skader var udsat for yderligere forringelse ved stormvejr.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

4. Fremsættelsen af ændringsforslag

Forud for andenbehandlingen af forslaget fremsatte Naalakkersuisut et ændringsforslag til lovforslaget. Af bemærkningerne til ændringsforslaget fremgår det, at Naalakkersuisuts afmelding af Nationalparken i Nord- og Østgrønland fra UNESCO's Man and Biosphere Programme udgør baggrunden for ændringsforslaget.

5. Orientering fra Naalakkersuisut vedrørende forslaget

For at sikre at udvalgets behandling af punktet skete på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, anmodede udvalget om et møde med Naalakkersuisut. Udvalgets anmodning fremgår som bilag 1 til betænkningen. I forbindelse med informeringen af udvalget i forhold til de i anmodningen anførte emner, har Naalakkersuisut for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender indhentet skriftligt input til afklaringen af den nuværende nationale og internationale status for nationalparken og Naalakkersuisuts planer for området. Den skriftlige besvarelse fremgår som bilag 2 til betænkningen.

6. Udvalgets behandling af forslaget

Under mødet blev det oplyst, at Naalakkersuisut fremsatte forslaget for at have en klar hjemmel i forbindelse med den planlagte revision af nationalparkbekendtgørelsen. Udvalget ser positivt på, at Naalakkersuisut fremadrettet sikrer sig en mere klar hjemmel i den gældende lovgivning.

Udvalget finder det selvsagt positivt, når Naalakkersuisut på baggrund af et konstateret behov hos de relevante parter foreslår en revision af den gældende lovgivning. Udvalget stiller sig dog undrende overfor, at Naalakkersuisut på den ene side fremkommer med nærværende forslag med tæt relation til ovennævnte UNESCO-program på EM2018, og på den anden side framelder sig selvsamme program med følgende begrundelse jf. pressemeddelelse den 16. november 2018¹:

”Biosfæreprogrammet har igennem en årrække ændret sig i forhold til kriterier, som skal være opfyldt for at være en del af programmet. Et af kriterierne er blandt andet, at der skal være en fastboende befolkning i området, hvilket der ikke er i nationalparken.”

Ovennævnte kriterium om en fastboende befolkning er således ikke ny i UNESCO-programmet, ligesom den manglende opfyldelse heraf f.s.v. angår Nationalparken heller ikke er. Udvalget må således formode at frameldelsen af programmet er resultatet af en længere proces og en længere overvejelse hos Naalakkersuisut.

Vedrørende lokalbefolkningens muligheder for at benytte fredede hytter i forbindelse med nødssituationer, oplyste Naalakkersuisut til mødet at dette, jf. de nødretlige principper, selvsagt var tilladt. Naalakkersuisut oplyste at det samme nødvendigvis også gør sig gældende for det tilfælde at det er nødvendigt at foretage hurtige reparationer for at forhindre yderligere forringelse på grund af vejrmæssige forhold.

F.s.v angår brugen af varder i form af at læse og placere vardeberetninger, blev det under mødet med Naalakkersuisut oplyst, at såfremt denne brug foregik på en hensynsfuld måde, agter Naalakkersuisut ikke at forbyde denne brug. Udvalget ser positivt på denne udmelding, men finder samtidig grund til at bemærke, at udmeldingen står i kontrast til lovens ordlyd og de tilhørende bemærkninger. Således fremgår følgende i forslaget:

3. I § 6 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

”Stk. 4. I Nationalparken, Biosfærområdet i Nord- og Østgrønland må der ikke foretages nogen aktiviteter inden for en afstand af 100 meter fra jordfaste fortidsminder.

Stk. 5. For nærmere afgrænsede områder kan Naalakkersuisut fastsætte regler om fravigelse af afstandskravene i stk. 2-4.”

Selvom § 6, stk. 5 giver mulighed for fastsættelse af regler på bekendtgørelsesniveau vil disse

¹ <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2018/11/161118-Naalakkersuisut-afmelder-Nationalparken-fra-UNESCOs-biosfaereprogram>

alene kunne dække nærmere afgrænsede områder, og udgør således ikke en generel hjemmel til fravigelse af § 6, stk. 4 f.s.v. angår en hensynsfuld anvendelse af varderne generelt – f.eks. for at læse eller placere vardeberetninger.

På denne baggrund vil udvalget opfordre til, at Naalakkersuisut forud for tredjebehandlingen fremsætter et ændringsforslag, der bringer forslaget i overensstemmelse med denne udmelding om mulighed for hensynsfuld anvendelse af de omtalte varder.

7. Udvalgets indstilling

Under forudsætning af, at Naalakkersuisut imødekommer udvalgets opfordring om fremsættelse af ændringsforslag til tredjebehandlingen, indstiller **et enigt udvalg Naalakkersuisuts ændringsforslag til andenbehandlingen til vedtagelse.**

Udvalget skal anmode om at forslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling før 3. behandlingen med henblik på at vurdere det ønskede ændringsforslag.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Doris J. Jensen
Formand

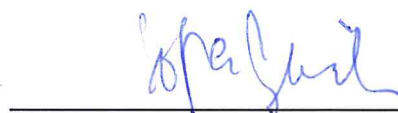
Mimi Karlsen
Næstformand

Laura Táunâjik

Nivi Olsen

Sofia Geisler